

Budapest Főváros IV. kerület
ÚJPEST ÖNKORMÁNYZAT

✉ 1041 Budapest, István út 14.
☎ 231-3131, Fax.: 231-3133
Wintermantel.Zsolt@ujpest.hu

POLGÁRMESTERE

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2012. november 29-i ülésére

Tárgy: Javaslat Sándor István szalézi szerzetes emlékének megőrkítésére.

Tisztelt Képviselő-testület!

A szalézi szerzetesrend magyar tartománya, a *Don Bosco Szalézi Társasága – Szent István Magyar Szalézi Tartományfőnökség* jövőre, 2013. november 06-án ünnepli magyarországi fennállásának százéves jubileumát. Ez alkalmából a Magyar Katolikus Egyház egyéves ünnepségsorozatot szervez országwide.

A szaléziak Újpesten két plébániát, az Árpád úton a *Budapest-Újpest-Clarisseum – Szent István Király Plébániát*, valamint az Aschner Lipót téren az *Újpest-megyeri Nagyboldogasszony Szalézi Plébániát* tartják fenn. Előbbit 1870-ben a Károlyi grófi család alapította gyermekmenhelyként, ezt 1903-ban a Vincés nővérek leánynevelő intézetté alakították, majd 1924-ben az Országos Katolikus Patronázs Egyesület vette bérbe és adta át a szalézi szerzetesrendnek. A Clarisseum végül 1949. január 1. napjával vált önálló plébániává. Utóbbit 1926-ban kezdték építeni a belga karmelita rend adományából, a templom 1933-ban lett kész. 1946-ban lett plébánia, az államosításkor azonban a zárdaönököt és a nővéreket elűdözték, az első plébánost elhurcolták. 1991-ben a szalézi rend vállalta a plébánia vezetését.

A szaléziak újpesti múltjára és tevékenységére tekintettel *P. Ábrahám Béla SDB* tartományfőnök felkérte Újpest Önkormányzatát, hogy támogassa és vállaljon szerepet centenáriumi programjaikban, biztosítson lehetőséget a rend újpesti eseményeken való megjelenésére, és helyiséget az *Utolsókból lesznek az első* című vándorkiállításuk elhelyezésére.

Az ünnepségsorozat a centenárium mellett *Sándor István* 1953-ban kivégzett, Újpesten tevékenykedő szalézi szerzetes emléke körül is szerveződik. Sándor István boldoggá avatásának eljárása 2006-ban indult, már csupán a bíborosi kollégium kongresszusának döntésére várnak, hogy javaslatára XVI. Benedek pápa engedélyezze a vértanúságról szóló dekrétum kiadását és a boldoggá avatást.

Sándor István 1914-ben Szolnokon született. 1935-ben fémipari szakiskolai végzettséggel jelentkezett szalézi szerzetesnek, 1936. február 12-én érkezett a Clarisseumba, és az itt lévő Don Bosco Nyomdában vállalt munkát 1950-ig, a szerzetesrendek feloszlásáig. Az épületben működött a kiadóhivatal és egy kollégium diákok, iparos növendékek számára. A fiatalok szolgálatában nemcsak a szakképzésükben működött közre, hanem kollégiumi nevelőjük is volt. Ő lett a Clarisseum kistemplomának sekrestyése. Annak ellenére, hogy sorkatonai szolgálatát korábban befejezte, a II. világháborúban az orosz fronton távírásként és híradósként teljesített szolgálatot. Örökfogadalmát 1946. július 24-én tette le. A Rákosi-korszakban, 1950. után egy gyárban vállalt munkát, de mint szalézi szerzetes –fogadalmához hűen– mind a gyári fiatalság, mind volt diákjai életével, lelki problémáival tovább törődött, segítette boldogulásukat, támogatta keresztényi hitükben való kitartásukat.

Nem lázította őket a rendszer ellen, de színelőadások, gyűlések, megbeszélések ürügyén igazi lelki vezetőjükké vált. Bár népnevelői elismerést kapott, gyorsan a rendszer látóterébe került, amihez az is hozzájárult, hogy csoportját az Államvédelmi Hatóság kötelékébe tartozó fiatal tisztek –hajdani szalézi növendékek– is látogatták. A tartományfőnök értesítette, hogy valószínűleg veszélyben van, és rendtársaival előkészítette disszidálását, de ő úgy érezte, nem menekülhet el, amikor tanítványai itthon életveszélyben vannak, vállalva ezzel akár a vértanúságot is. Miután az újpesti Árpád úton lévő Pokol Csárda bejárati tábláját, melyen a „Lépj be a Pokolba!” felirat állt, az azt a hit kigúnyolásának tekintő diákjai fekete szurokkal lekenték, az ÁVH 1952. július 28-án letartóztatta őt és csoportjának több tagját. A koholt vádak szerint társaival fegyveres csoportot és összeesküvést szervezett „a demokratikus államrend” megdöntésére, ezért 1953. május 23-án hozott ítéletben bűnösnek találták, kötélt általi halálra ítélték, s azt június 8-án végrehajtották. A börtönben elszenvedett testi-lelki kínzások ellenére is mindvégig kitartott hitében, példát mutatva az üldözötteknek. Kálváriaja Újpesthez, újpesti fiatalokhoz kötődik.

Sándor István és a társai nevét emléktábla örökíti meg a Clarisseum templomkertjében, ahol minden évben szentmise keretében adóznak emlékének. Tiszteletére a Magyar Tartományfőnökség jövő év elején Dér András rendezésében készít egy az életét, tevékenységét bemutató dokumentumfilmet.

Sándor István újpesti tevékenységére és példamutató életére tekintettel Dr. Hollósi Antal Képviselő Úr javaslatot tett arra, hogy a Clarisseumhoz közeli egyik játszótér a szalézi szerzetesről legyen elnevezve, így őrizve emlékét.

Fentiekre figyelemmel, javaslom a T. Képviselő-testületnek Dr. Hollósi Antal Képviselő Úr javaslatának támogatását.

Az előterjesztést a Közművelődési és Oktatási Bizottság 2012. november 27-i ülésén tárgyalja.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete a magyarországi szalézi szerzetesrend újpesti hitéleti, közösségi és társadalmi tevékenységét elismerve, támogatja a szerzetesrend centenáriumi rendezvénysorozatának megvalósítását, és úgy határoz, hogy Dr. Hollósi Antal indítványára a Budapest-Újpest-Clarisseum – Szent István Király Plébánia (1042 Bp., Árpád út 199.) közelében egy játszótérrel Sándor István kivégzett szalézi szerzetesről nevez el.

Felelős: Polgármester, a hatáskörrel rendelkező Alpolgármester útján

Határidő: 2013. június 30.

Újpest, 2012. november 21.

Wintermantel Zsolt